

Svar på skriftligt spørsmål SSS 928/2020 vp

Svar på skriftligt spørsmål om att se till att barn med ett främmande språk som modersmål lär sig finska

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørsmål SS 928/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Terhi Koulumies /saml:

Hur säkerställer regeringen att barn med främmande språk som modersmål lär sig finska i skolan på en nivå som gör att de klarar sig,

hur stöds barn med främmande språk och deras föräldrar när det gäller att använda och lära sig finska även utanför skolan,

hur ämnar regeringen gå till väga för att förhindra belastningen för barn med främmande språk som tolkningen av vuxnas officiella handlingar etc. möjligtvis medför och

hur säkerställer regeringen att alla skolelevers föräldrar kan tillräckligt bra finska för att kunna se till barnens skolgång och samarbeta med skolan?

Som svar på detta spørsmål anför jag följande:

Enligt statsminister Marins regeringsprogram tryggas lika möjligheter ”genom individuella studievägar, finansiering för positiv diskriminering, flexibla undervisning och tillräckligt stöd. Småbarnspedagogikens och den grundläggande utbildningens betydelse som centrum för gemenskap och främjare av välbefinnande stärks. Särskild vikt kommer att läggas vid den konstaterade ökningen av ojämlikhet inom och mellan skolor, inom stora städer och mellan regioner samt vid kunskapskillnaderna mellan könen och i fråga om barn och unga med invandrarbakgrund. Rätten att slutföra den grundläggande utbildningen ska tryggas för alla unga, personer som kommit till landet mitt i sin utbildning och papperslösa.”

Dessutom ska det enligt regeringsprogrammet ”utredas hur papperslösa och asylsökande barns rätt till småbarnspedagogik uppfylls. Obligatorisk undervisning i finska eller svenska som andra språk (s2) inom småbarnspedagogiken ska främjas och åtgärder sätts in för att stödja elever med invandrarbakgrund i övergångsskedena”.

Genom utvecklingsprogrammet Utveckling för alla, som inleddes i enlighet med Sanna Marins regeringsprogram, främjas lärande, jämlikhet och välbefinnande och kvaliteten inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen stärks. Inom ramen för projektet Utveckling för alla kommer under åren 2020–2022 kvaliteten och jämlikheten inom småbarnspedagogiken att förstärkas med sammanlagt 125 miljoner euro och inom den grundläggande utbildningen med sammanlagt 180 miljoner euro.

Som en del av projektet Utveckling för alla beviljade undervisnings- och kulturministeriet i juni 2020 över 71 miljoner euro för åtgärder som ska främja jämlikheten och utveckla kvaliteten inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen under 2020-2021. Med hjälp av bidraget kan man minska gruppernas storlekar, stärka stödet för lärande och anställa den tilläggspersonal som behövs.

Inom utvecklingsprogrammet Utveckling för alla tas åtgärder fram som ska trygga inlärningsförutsättningarna och utbildningsöverföringen för barn och unga med invandrabakgrund, särskilt i samband med övergångar. Dessutom uppmärksammas tryggnaden av inlärningsförutsättningarna för barn med invandrabakgrund, särskilt utvärderingen av de språkliga och andra inlärningsfärdigheter hos elever som har anlänt nyligen. När det gäller åtgärderna uppmärksammas stärkandet av kompetensen med tanke på språkmedvetenheten bland personalen inom småbarnspedagogiken och bland lärarna i den grundläggande utbildningen. För att man ska kunna rikta in åtgärderna tas det fram utredningar av stödformerna för barn med invandrabakgrund.

Med åtgärderna eftersträvar man långsiktiga effekter genom att planen för småbarnsfostran och grunderna för läroplanen verkställs, Utbildningsstyrelsens statsunderstödsverksamhet förnyas och genom att rutinerna för utveckling av skolgemenskapen utvecklas liksom genom att rutinerna som berör övergångsskedet utvecklas. Med åtgärderna stöds också övergången från hemmet till småbarnspedagogiken för barn med invandrabakgrund och småbarnsfostran, under småbarnspedagogiken, övergången från småbarnspedagogik till förskoleundervisningen och därifrån till förberedande undervisning eller till den grundläggande utbildningen.

Nationella centret för utbildningsutvärdering genomför på uppdrag av Undervisnings- och kulturministeriet de nationella utvärderingarna om läget för undervisningen som förbereder inför den grundläggande utbildningen och dess genomslagskraft samt läget för undervisningen i elevens eget modersmål och dess genomslagskraft. När bedömningen genomförs beaktas heltäckande tidigare forskning kring ämnet och de utvecklingsförslag som getts. Utvärderingen innehåller åtgärdsförslag som syftar till att utveckla den förberedande undervisningen och undervisningen i det egna modersmålet. Utgående från utvärderingarna införs utvecklingsprojekt vars syfte är att uppnå långsiktiga effekter via verkställandet av grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen, reformen av Utbildningsstyrelsens statsunderstödsverksamhet och via rutinerna för utveckling av skolgemenskapen och utvecklingen av rutinerna i samband med övergångsskedet. I analysen uppmärksammas på ett heltäckande sätt forskningen som bedrivits tidigare kring ämnet och de utvecklingsförslag som framförts inom den.

Undervisnings- och kulturministeriet inleder ett utvecklingsprojekt gällande finska/svenska som andra språk (S2) för åren 2021–2023. Det allmänna syftet med programmet är att skapa en högklassig studieväg för finska/svenska som andra språk på alla utbildningsnivåer inom utbildningssystemet.

Studier i finska eller svenska är en viktig del av främjande av integreringen av vuxna invandrare. Utvecklingen av språkkunskaperna bland invandrare som söker sig till arbetsmarknaden och av samhällliga och arbetslivsfärdigheter stöds inom integrationsutbildningen som ordnas som arbetskraftsutbildning och dessutom ordnas integrationsutbildning som frivillig utbildning.

I utbildningen inom det fria bildningsarbetet har det utformats en smidig lösning för undervisning i läs- och skrivfärdigheter och för annan språkundervisning avsedd för invandrare för vilka utbildningen har godkänts i integrationsplanen för studerande som avses i 11 § i lagen om främjande av integration (1386/2010). Detta har gjort det möjligt för föräldrar som är hemma att medverka i smidig och avgiftsfri språkundervisning på deltid eller på heltid. Även organisationer och lek-parker erbjuder föräldrar som tar hand om sina barn hemma verksamhet med låg tröskel för att stärka språkkunskaperna.

Främjandet av integrationen för invandramödrar som står utanför arbetslivet, och speciellt de som tar hand om sina barn hemma kännetecknas av utvecklingsbehov, som under regeringspe-rioden besvaras genom att vi utvecklar flerspråkig handledning och rådgivning. Dessutom bereds en modell som ska stärka integrationen av invandrarföräldrar som står utanför arbetslivet. Mo-dellen innehåller förslag på hur målgruppen ska nås, hur handledningen ska ordnas, myndighet-ernas ansvar förtydligas och hur utbildningen ska tillhandahållas så att den blir heltäckande. För-utsättning för deltagande i utbildningen är också att kommunerna erbjuder lämpliga öppna tjänster inom småbarnspedagogiken. Dessutom utvecklas bemötandet av hela familjens integrationsbe-hov som en del av utvecklingen av barn- och familjetjänster.

Helsingfors 17.12.2020

Undervisningsminister Li Andersson